

Sygn. akt I PK 305/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z powództwa F. Spółki Akcyjnej z siedzibą w B.
przeciwko R. K.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej
z dnia 22 maja 2014 r., sygn. akt VI Pa 29/14,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, bez
obciążania skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego
poniesionymi przez stronę powodową.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 22 maja 2014 r., zmienił zaskarżony apelacją pozwanego R.K. wyrok Sądu Rejonowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej z dnia 28 listopada 2013 r. zasądzający od pozwanego na rzecz strony powodowej F. Spółki Akcyjnej w B. kwotę 22.297,65 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 czerwca 2013 r. - w jego punkcie 1 o tyle, że zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 22.297,65 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 31 lipca 2013 r. (punkt I wyroku), oddalił apelację w pozostałym zakresie (punkt II wyroku) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 900 zł

tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję (punkt III wyroku).

Sąd Okręgowy podzielił ustalenia faktyczne oraz stanowisko Sądu Rejonowego, uwzględniając apelację pozwanego pracownika jedynie w zakresie żądania zmiany terminu odsetek ustawowych od zasądzonej kwoty. Z poczynionych w sprawie ustaleń wynika, że na podstawie porozumienia z dnia 20 grudnia 2011 r. strona powodowa zaoferowała pozwanemu dodatkową premię finansową w wysokości 32.000 zł za zgodę na przedłużenie terminu wykonywania jego obowiązków pracowniczych, poza miejscem swojego zamieszkania w okresie od 1 maja do 31 grudnia 2011 r. Rekompensata ta miała być wypłacona pod warunkiem pozostania w takim zatrudnieniu przez dalszy okres - od stycznia 2012 r. do końca 2014 r. Pozwany zgodził się na takie porozumienie, które podpisał.

Wobec tego, że w już 28 marca 2013 r. pozwany rozwiązał z powódką umowę o pracę za wypowiedzeniem, którego okres upłynął 30 czerwca 2013 r., Sąd Rejonowy prawidłowo orzekł, że „obowiązek zwrotu rekompensaty był logiczną konsekwencją otrzymania dodatkowej premii za lojalność pozwanego. Ustalenie takiej formy stabilizacji stosunku pracy oraz warunku na jakich ono nastąpiło nie mogło być dla pozwanego zaskoczeniem”, skoro wcześniej podpisał podobne porozumienie w dniu 30 kwietnia 2009 r.

W skardze kasacyjnej pozwany zaskarżył wyrok w pkt. 2 i 3, zarzucając naruszenie: 1/ art. 32 § 1 pkt 3 k.p. przez jego niezastosowanie i przyjęcie, że skuteczna jest czynność prawna z dnia 20 grudnia 2011 r., pomimo że pozbawiła ona skarżącego jednego z podstawowych uprawnień pracowniczych - prawa do rozwiązania stosunku pracy, 2/ art. 353¹ k.c. w związku z art. 300 k.p. w związku z art. 18 § 1 i § 2 k.p. i w związku z art. 32 §1 pkt 3 k.p. przez błędną wykładnię i przyjęcie, że „umowa cywilnoprawna, zawierana w trakcie trwania stosunku pracy, pozbawiająca pracownika prawa do rozwiązania stosunku pracy jest dopuszczalna i skuteczna pomimo, że zarówno cele jaki i treść tej umowy jest sprzeczna z naturą stosunku pracy, do której należy uprawnienie pracownika do rozwiązania stosunku pracy, którego pracownik nie może zostać pozbawiony”, 3/ art. 58 § 1 i § 2 k.c. w związku z art. 300 k.p. przez jego niezastosowanie i ustalenie, że czynność prawna z dnia 20 grudnia 2011 r. nie została zawarta celem obejścia przepisów Kodeksu

Pracy (m.in.: art. 13 i 80 k.p.), 4/ „art. 78 § 1 k.p. poprzez ustalenie”, 5/ art. 233 § 1 k.p.c. „przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegające na dokonaniu odmiennych ustaleń faktycznych wyłącznie w wyniku oceny dowodów przeprowadzonych przez Sąd pierwszej instancji przez przypisanie waloru wiarygodności dokumentom, a nie zeznaniom pozwanego, a tym samym bez uwzględnienia wyników postępowania dowodowego przeprowadzonego przez Sąd drugiej instancji”.

Zdaniem skarżącego, „w sprawie istnieje potrzeba wykładni” art. 32 § 1 pkt. 3 k.p., art. 18 § 1 i 2 k.p., art. 78 § 1 k.p., art. 42 § 1 i 2 k.p. w związku z art. 353¹ k.c. w związku z art. 300 k.p. „w zakresie ustalenia czy w trakcie trwania stosunku pracy, przy uwzględnieniu właściwości (natury) stosunku prawnego jakim jest stosunek pracy, skuteczne są dodatkowe umowy lub klauzule umowne wpływające na treść stosunku pracy poprzez pozbawienie pracownika jednego z podstawowych uprawnień pracowniczych charakterystycznych dla stosunku pracy tj. prawa do rozwiązania umowy o pracę, a tym samym wprowadzające postanowienia mniej korzystne dla pracownika niż wynikające z Kodeksu pracy”.

Skarżący wniósł o „uchylenie (...) i zmianę w całości zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie w całości żądania powoda”, a także zasądzenie od powódki na rzecz skarżącego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie o „uchylenie w całości zaskarżonego wyroku (...) i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Bielsku-Białej, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego, w tym kosztach zastępstwa procesowego według norm przepisanych”.

W odpowiedzi na skargę powódka wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie od skarżącego na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie o oddalenie skargi w całości i zasądzenie od skarżącego na rzecz powódki, zwrotu kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługiwała na przyjęcie jej do rozpoznania już dlatego, że pomimo zawartych w niej obszernych wywodów rozmięły się one z przedmiotem oraz istotą osądu sprawy, w której Sądy *meriti* orzekły, że skarżący pracownik, który zobowiązał się wobec powodowego pracodawcy do pozostawania w zatrudnieniu w uzgodnionym okresie, pod rygorem zwrotu otrzymanej gratyfikacji (rekompensaty) pieniężnej za niedotrzymanie umówionego okresu pozostawania w stosunku pracy, jest zobowiązany do zwrotu tej rekompensaty w całości, która była uzgodnionym rygorem złamania podstawowego warunku zawartej przez strony autonomicznej klauzuli (porozumienia) prawa pracy dotyczącego dalszego pozostawania w uzgodnionym okresie „stabilizacji zatrudnienia”. W żadnym razie ten zawarty przez strony stosunku pracy „pakt stabilizacji zatrudnienia” nie pozbawił skarżącego, tak jak bezpodstawnie i bezzasadnie utrzymywała skarga kasacyjna, prawa rozwiązania stosunku pracy, który przecież skarżący rozwiązał w drodze pisemnego wypowiedzenia umowy o pracę, z upływem okresu dokonanego wypowiedzenia. Równocześnie przepisy prawa pracy nie wykluczają zawierania korzystnych dla pracownika klauzul autonomicznych prawa pracy, z których wynika uprawnienie do dodatkowych świadczeń pieniężnych, pod rygorem ich zwrotu w razie niedotrzymania warunków zawartej umowy (porozumienia) prawa pracy, takiej jak „pakt stabilizacji zatrudnienia”, bez którego skarżący nie utrzymałby spornej gratyfikacji finansowej, która nie była składnikiem przysługującego mu wynagrodzenia za pracę.

Incydentalnie można jedynie sygnalizować, że potencjalnie możliwe byłoby zaskarżenie zasądzenia zwrotu całej kwoty spornej gratyfikacji pieniężnej, mając na uwadze istotny rozmiar przepracowanej przez skarżącego połowy okresu uzgodnionej „stabilizacji zatrudnienia”, w proporcji do całego przyrzeczonego („zagwarantowanego”) okresu pozostania w zatrudnieniu do 31 grudnia 2014 r., tyle że w skardze kasacyjnej zabrakło takiego zarzutu oraz wskazania adekwatnych podstaw prawnych i argumentacji prawniczej, przeto Sąd Najwyższy, który rozpoznaje skargę w granicach zaskarżenia oraz w granicach jej podstaw (art. 398¹³ § 1 k.p.c.), nie miał procesowych możliwości skierowania do

merytorycznego osądu tego pominiętego w skardze kasacyjnej potencjalnie istotnego wątku sprawy.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), wyjątkowo odstępując od obciążania skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego ze względu na potencjalne przysługiwanie stronie powodowej jedynie proporcjonalnego - w stosunku do już przepracowanego przez skarżącego okresu „stabilizacji zatrudnienia” - zwrotu części spornej rekompensaty (art. 102 k.p.c.).